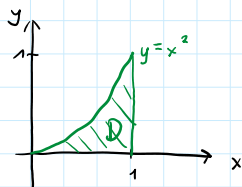

PRZYKŁAD DO PONIŻSZEGO

$$f(x, y) = \begin{cases} 12xy, & 0 \leq x \leq 1 \\ & 0 \leq y \leq x^2 \\ 0 & \text{poza} \end{cases}$$

$$f_x(x) = \begin{cases} 6x^5 & x \in (0, 1) \\ 0 & \text{poza} \end{cases}$$

KRZYWA REGRESJI

- (X, Y) - X, Y zmienne losowe niezależne
- $f(X, Y)$ - gęstość łączna
- gęstość warunkową zmiennej losowej Y gdy $X = x$ nazywamy funkcją

$$f_{(Y|X)}(y|x) = \frac{f(x, y)}{f_x(x)}$$

- WARUNKOWĄ WARTOŚCIĄ OCZEKIWANĄ zmiennej losowej Y względem X , gdy $X = x$ nazywamy liczbą

$$E(Y|X=x) = \int_{-\infty}^{\infty} y f_{(Y|X)}(y|x) dy$$

zależną od X

- FUNKCJA REGRESJI (zmiennej losowej Y względem X) nazywamy funkcją

$$m_y(x) = E(Y|X=x)$$

- jeżeli X, Y są niezależne, to $E(Y|X=x) = EY$ dla każdego x
- dla dowolnej funkcji $h(x)$ zachodzi

$$\min E(Y - h(X))^2 = E(Y - E(Y|X))^2$$

- PRZYKŁAD: Wyznaczyć funkcję regresji zmiennej losowej Y względem zmiennej losowej X dla danych z ostatniego przykładu

$$f_{(Y|X)}(y|x) = \frac{f(x, y)}{f_x(x)} = \frac{12xy}{6x^5} = \frac{2y}{x^4} \quad (x, y) \in D \quad x \neq 0$$

$$E(Y|X=x) = \int_{-\infty}^{\infty} y f_{(Y|X)}(y|x) dy = \int_0^{x^2} y \frac{2y}{x^4} dy = \frac{2}{x^4} \cdot \frac{y^3}{3} \Big|_{y=0}^{y=x^2} = \frac{2}{x^4} \left(\frac{x^6}{3} - 0 \right) = \frac{2}{3} x^2$$

$$m_y(x) = \begin{cases} \frac{2}{3} x^2 & x \in (0, 1) \\ 0 & \text{poza} \end{cases}$$

$$m_y(x) = \begin{cases} \frac{2}{3}x^2 & x \in (0,1) \\ 0 & \text{poza} \end{cases}$$

$$\text{np dla } x = \frac{1}{2} \rightarrow m_y(x) = m_y\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{2}{3} \left(\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{1}{6}$$

WSTĘPNA ANALIZA DANYCH STATYSTYCZNYCH

- PRÓBA PROSTA LOSOWA długości n ($n \in \mathbb{N}$) to układ n niezależnych zmiennych losowych o jednakowym rozkładzie

$(X_1, X_2, \dots, X_n)$, $X_k, k=1, \dots, n$ - taki sam rozkład prawdopodobieństwa

$(x_1, x_2, \dots, x_n)$ x_n - obserwacja (realizacja) próby losowej $(X_1, \dots, X_n)$

- PRZYKŁAD: w jednakowych 27 próbkach dielektryka określono zawartość tytanianu baru i otrzymano następujące wyniki (w mg):

x_1 8.31, 8.33, 8.36, 8.41, 8.42, 8.42, 8.44, 8.46, 8.47,
8.48, 8.48, 8.48, 8.48, 8.49, 8.50, 8.50, 8.50, 8.51,
8.55, 8.56, 8.58, 8.58, 8.62, 8.62, 8.65, 8.70, 8.70, x_{27}

X_k - zawartość tytanianu baru w k -tej próbce, $k=1 \dots 27$

- SZEREG ROZDZIELCZY

$x_{\min}, x_{\max}$

$$x_{\min} = 8,31$$

$$x_{\max} = 8,70$$

$$r = x_{\max} - x_{\min}$$

$$r = 0,39$$

$$h = \frac{0,39}{5} \approx 0,08$$

k - liczba klas dla $n \leq 50$:
 $\frac{\sqrt{n}}{2} \leq k \leq \sqrt{n}$

k powinno być ≥ 5 i ≤ 30

h - szerokość klasy

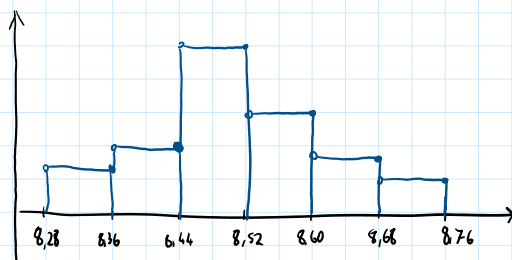
$$h = \frac{r}{k}$$

dla $n=27$, $k=5$ $\leftarrow$ w rzeczywistości 1 klasa więcej, bo rozszerzyliśmy przedziały szerzej niż zakładane

chcemy, żeby 1. obserwacja była gdzieś w środku, nie na samym początku

klasa (i)	(8.28, 8.36]	(8.36, 8.44]	(8.44, 8.52]	(8.52, 8.60]	(8.60, 8.68]	(8.68, 8.76]
liczebność klasy n_i	3	4	11	4	3	2
częstość klasy $\frac{n_i}{n}$	$\frac{3}{27}$	$\frac{4}{27}$	$\frac{11}{27}$	$\frac{4}{27}$	$\frac{3}{27}$	$\frac{2}{27}$

- HISTOGRAM - graficzne przedstawienie szeregu rozdzielczego

- funkcję określonej na próbie losowej $(X_1, X_2, \dots, X_n)$ nazywamy STATYSTYKA
- WAŻNIEJSZE STATYSTYKI:

① Średnia z próby

$$\bar{X} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i \quad \bar{x} =$$

② Wariancja z próby

$$S^2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2 = \left(\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i^2 \right) - (\bar{X})^2$$
$$S_1^2 = \frac{1}{n-1} \sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2$$

} zależne od autora podręcznika

③ Dyspersja z próby (odchylenie standardowe)

$$S = \sqrt{S^2} \quad S_1 = \sqrt{S_1^2}$$

④ Moment rzędu k

$$M_k = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i^k$$

moment centralny rzędu k: $C_k = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^k$

⑤ Współczynnik zmienności

$$v = \frac{S}{\bar{X}} \cdot 100\%$$

⑥ Mediana z próby

ustawiamy próbę $(X_1, X_2, \dots, X_n)$ w ciąg niemalejący $X_{(1)} \leq X_{(2)} \leq X_{(3)} \leq \dots$

$$Me = \begin{cases} X_{(\frac{n+1}{2})} & n \text{ nieparzyste} \\ \frac{X_{(\frac{n}{2})} + X_{(\frac{n}{2}+1)}}{2} & n \text{ parzyste} \end{cases}$$

⑦ Kwartył dolny Q_1

Q_1 - mediana z obserwacji $\leq Me$

⑧ Kwartył górny Q_3

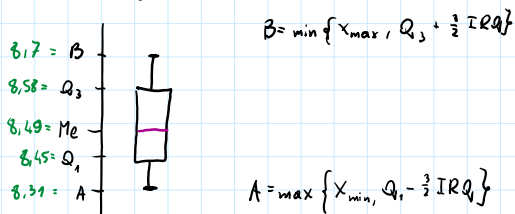
Q_3 - środkowa (mediana) z obserwacji $> Me$

w przedziale $[Q_1, Q_3]$ jest około połowa obserwacji

⑨ Odstęp międzykwartyłowy

$$IRQ = Q_3 - Q_1$$

⑩ Wykres ramkowy

Obserwacje odstające - obserwacje poza przedziałem $[A, B]$

• obliczenia dla przykładu:

$$\bar{x} = \frac{1}{27} (8,31 + \dots + 8,70) = 8,503$$

- obliczenia dla przykładu:

$$\bar{x} = \frac{1}{27} (8,31 + \dots + 8,70) = 8,503$$

$$s^2 = \frac{1}{27} ((8,31)^2 + \dots + (8,70)^2) - (8,503)^2 = 0,011$$

$$s = 0,104$$

$$v = \frac{s}{\bar{x}} \cdot 100\% = \frac{0,104}{8,503} \cdot 100\% = 1,2\%$$

$$Me = x_{14} = 8,49$$

$$Q_1 = \frac{x_7 + x_8}{2} = 8,45$$

$$Q_3 = x_{21} = 8,58$$

$$A = \max \{ 8,31, 8,45 - \frac{3}{2} \cdot 0,13 \} = 8,31$$

$$B = \min \{ 8,7, 8,58 + \frac{3}{2} \cdot 0,13 \} = 8,7$$